

Zgodnja

DANIČKA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXII.

V Ljubljani 21. sušca 1879.

List 12.

Sveto leto.

III.

Iz Rima papež kličejo:
Keršansko ljudstvo vneto!
Nadloge ves svet siskajo,
Začnimo sveto leto!
To milosti zarés je čas,
To dan je naš, kristjani!
Slušajte svete Cerkve glas,
Zbudite se, zaspani!

Pregreha zatopljuje svet,
Se polni njena mera,
Vse serca mlačnost če prevzét',
In peša sveta vera.
V jetništvu Cerkve je vladar,
Na Petrovo pa Skalo
Udarja grozovit vihar,
Potresa njeno stalo.

Molímo vsi za papeža,
Naj Bog jih poterjuje,
Poniža pa sovražnika,
In jezo vtolažuje;
Brezvércé in vse zmotene
Na pravo pot oberne,
In vse nesrečne grešnike
K pokori naj zaverne.

Molímo, složna da modrost
Navdaja poglavarje,
Kroté naj vojsko in divjóst,
Naj blagor naš jim mar je;
Naj Cerkev spet ljubít' začnó
Sovražniki povsodi,
In sveto vero sprejmejo
Poganski vsi narodi.

Molímo še za vse ljudi
Na le-tem revnem svetu:
O Bog jim daj vse milosti
V sedanjem svetem letu! —
Molímo, naj se Bog dušic
Usmíli v njih terpljenju,
Naj reši vse iz ognja vic,
Popelje jih k življenju. —

Preljubi Jezus, Božji Sin!
Ti pelji nas iz boja;
Ne pusti v večni nas pogin,
Naj Kri nas reši Tvoja;
Vsi pridemo naj v sveti raj,
V deželo, trikrat srečno,
Častit in hvalit vekomaj
Te v sveto leto večno!

Škofje, njih namestniki in pooblastenci, in v nekem pomenu tudi fajmoštri imajo cerkve določevati, ktere se morajo obiskovati. Spovedniki posebej imajo posebne oblasti, kar tiče za odpustke potrebne opravila vernikov, prideržane grehe in zadeve, obljube in nepravilnosti ali irregularnosti.

1. Oziroma na spoved spovedniki nimajo oblasti takim, ki še k spovedi ne hodijo, odpustka prilastovati, sv. Obhajilo pa zamorejo naravnost odpustiti takim, ki še ne hodijo, ne da bi jim namesto sv. Obhajila kaj nakladali (non commutare). Kdor družih pa, ki že k sv. Obhajilu hodijo, bi iz kakoršnega koli vzroka ne mogel obhajan biti, taki tudi odpustka dobiti ne more. — Vse druge opravila pa se zamorejo ali celoma ali po nekoliko v druge dobre dela premenjati (commutare); to pa le tistim, ki zarad okolišín (redovniki, jetniki), ali zarad telesnih lastnij (bolniki, slabotni), ali kakor si bodi, tega ali unega spolniti ne morejo. Vendar pa nepriležnost, pritežnost še ni veljaven varok za premijnanje, temuč, kateri ne morejo kaj opraviti („qui praestare nequiverint“.) Kar se naloži ko zamenjava, ne smé biti znatno manjšee od unega, namesto česar taisto nastopi. Namesto „commutatio“ (zamenjanje) smé se zgoditi tudi „prorogatio in aliud proximum tempus“; to je, spovednik smé spovedencu djanje, ki ga zdaj ne more opraviti, tudi nekoliko čez čas sv. leta odložiti.

2. Oziroma na prideržane grehe in zadeve imajo spovedniki v sv. letu oblast odvezovati od mnogih grehov, od prepoved (izobčenj, suspensij, interdiktov itd.), kar je sicer prideržano papežu ali škofom, zamore jih rešiti vsak veljavno pooblasten spovednik, naj so spokorniki v take zadrege zašli „ipso facto“ (že s samim djanjem), ali pa po izreku cerkvenega sodnika. — Pri odvesi od krivoverstva (haeresis) je vediti, da se mora popred zgoditi odpoved in preklic (Abschwörung und Wiederruf). Vendar tisti, ki so v očitno prepoved djani, zamorejo odvezani biti le, če še v sv. letu zadostijo, ali saj berž ko je moč, ako je spovednik prepričan, da se to ne

more zveršiti še v sv. letu. — Kar je obseženo v bulli Benedikta XIV, ostane tudi v sv. letu prideržano.

3. Obljube proste, tudi če so s prisego priterjene, zamorejo spovedniki z drugim ne snatno manjšim djanjem zamenjati. Ne pa vendar: a) „votum perfectae et perpetuae castitatis“ (vendar ni prideržano: „votum non nubendi“ in „virginitatis“, ali „votum ad tempus perfectae castitatis“; b) tudi ne morejo rešiti in zamenjati votum religionis, t. j. obljubo stopiti v red, ki je od Cerkve poterjen (k čemur se pa ne štejejo od škofa ali papeža le odobrene kongregacije); c) ne morejo dalje rešiti obljube v prid tretjega storjene (vendar pa zamorejo rešiti, ako le tá obljubljeni zadeve ni sprejel, ali če je radovoljno od tega odjenjal); d) tudi ostanejo prideržane obljube storjene za obvarovanje pred prihodnjimi grehi; vendar pa niso prideržane, če jih spovednik spremeni v take djanja, ki spovedenca ravno tako zavarujejo pred prihodnjim grehom, kakor una obljuba. Imenovane obljube tudi takrat zamore rešiti in spreminiti vsak spovednik, ako so storjene s pogojo (n. pr., ako je kdo vedno in popolno čistost obljubil s tem pristavkom, če se to in to zgodi); ali če je bila obljuba nedoločna (n. pr. v red stopiti, brez obljube, v kterege); ali če je obljuba storjena na razpolago ter razklenjivo, disjunktivno (n. pr., obljuba, da deklica hoče biti uršularica ali usmiljena aetra); ali če obljuba ni bila prosta (n. pr., ako je bila obljuba storjena v prid tretjega iz straha, da ta bi sicer kak skriven greh razglasil). — K veljavi spreminjave v sv. letu ni potreba posebnega vzroka, zadostna je dotična želja pri spokorniku.

4. Od irregularnost (nepravilnost) pa zamorejo spovedniki le samo tistih rešiti, ki izvirajo „ex violatione censurae“, ako je irregularnost skrivna.

Od prideržanih grehov, obljub in nepravilnost pa zamorejo spovedniki reševati le v tisti spovedi, ki velja za sv. leto, ne pa v drugih spovedih v sv. letu. Tudi za takega spovedenca nimajo te oblasti, kateri ne namerja odpustka dobiti, temuč hoče le samo to priliko porabiti, da bi se cenzur (cerkvenih kazni) rešil.

Izglede bogoljubnih otrok iz vsih časov keršanstva. II.

4. Zveličani Benedikt Labre.

Kdor bi ljudi hotel soditi po obleki, bi se mnogokrat zelo motil. Pod najlepšo obleko se namreč lahko skriva slabo in gerdo serce, pa tudi pod naj revnišo in priprostišo obleko biva večkrat čista, blaga duša. Pred sto leti so vidili v Rimu večkrat moža, ki je bil med mestnimi reveži skor naj borniše oblečen; pa po svojem pohlevnem, krotkem in poterpežljivem obnašanju je bil več vreden, kot sto in sto drugih, kateri so svilnato obleko na-se devali in si jo z zlatimi zaponami pripenjali. Ljudje so ga sploh imenovali „svetega berača“. Ta berač je bil sin bogatih staršev, katerim je kupčija precejšen dobiček donasala. Kako, da je sin premožnih staršev med zaničevanimi berači milošnje prosil? To je storila ljubezen, goreča ljubezen do Jezusa Kristusa, ki je bil tudi revščino izvolil zavoljo nas, ko bi bil vendar lahko imel vse, vsega lahko vžival. Ne lenoba, marveč duh keršanske ljubezni in zatajevanja ga je pripravil, da si je izvolil tako zoperni, tako zaničevani stan.

Ta pobožni, zavoljo Boga prostovoljno ubožni berač je bil Benedikt Jožef Labre (beri: Lábr), rojen l. 1748 v Amettes-u (Amétu) na Francoskem in je že v otročjih letih tako lepo živel, da morate še vi zvediti, kako.

Benedikt je bil prejel od Boga izverstne dušne zmožnosti: bister um, dober spomin in (kar je še več

vredno) posebno blago, voljno, za čednost in pobožnost zelo vneto serce. Storili so tudi starši svojo dolžnost, in rastel je deček v toliki lepoti in blagosti, da je bil veselje angeljem in ljudem.

Ko je bil pet lét star, je silno želel, naučiti se branja in pisanja, zlasti zato, da bi se ložej in bolj temelito učil keršanskega nauka. Starši so mu z veseljem spolnili to željo. Petletni Benedikt je bil tedaj že učenec — pa kakšen! Izgled vsim šolarjem!

Sploh je dobrim otrokom lastno, da jih ni treba k učenju priganjati, temuč se sami priganjajo in se z veseljem učijo, zato, ker je takó volja Božja, ne pa da bi se še le bali sramote, zaničevanja ali kazni. Mali Benedikt je bil še preveč priden, tako, da so ga morali odvracati od učenja. Včasih ga je njegov učenik tudi v šali od bukev proč potegnil, pa precej se mu je iz rok izvil, tekkel nazaj k mizi ter se prijazno izgovarjal: „Izpustite me vendar, sicer ne bom mogel nalóg zgotoviti.“

V šoli se je nekterokrat priménilo, da ga je kak razposajenec sunil ali udaril, ali pa mu učne reči razmetal. Kakor je enako djanje gerdo in kazni vredno, tako moramo hvaliti prelepo vedenje Benediktovo do nagajivcev. Kak drug otrok bi bil tacemu nazaj vernil, in bi ga bil zatožil; on pa je ostal ves miren, se ni jezil in ne tožil. Še zagovarjal je svoje součence, če so učitelj sami zapazili njihovo zlobno vedenje, rekoč, da niso nič hudega namérjali. Tolika poterpežljivost in tako voljna krotkost mu je kmali pridobila serca vsih součencev, celó učitelji so se čudili.

Če se je pri branji v začetku kdaj primerilo, da je kaj napak bral, je bil ostro pokregan, in rečeno mu je bilo: „Zasluzil si kazni; pojdi in moli rožni venec!“ Blagi deček se kar nič ni ustavljal, besedice ni zinil; precej je šel v kot in je tako pobožno opravil naloženo pokoro, da so bili ginjeni vsi, kateri so ga vidili.

Enkrat pa ga je zadela še hujša poskušnja. Ostro je bil kregan zastran neke napake, ktere pa ni bil kriv; tedaj po nedolžnem kregan. Kako to boli, vé le tisti, kateri je že sam skusil kaj enacega. Benedikt odgovori naravnost pa mirno, da te napake ni nikdar storil; gospod učitelj pa mu nočejo verjeti, mu še pravijo, da je lažnik, da zasluži kazni, ktero mora koj prestati! Nedolžni učenček hipoma uboga ter ne misli več na to, da je nedolžen, marveč le na to, da je dolžnost vbogati. Brez mermranja, brez nejevolje se dá kaznovati ter si misli: „Znabiti sem zaslužil tako kazni s kako drugo napako, ali pa Bog to pripusti, da se učim terpeti in ponižen biti.“

Benedikt je hodil navadno zadnji iz šole. Neki dan ga vprašajo zakaj tako dela? „Počakati hočem, odgovori, da drugi odidejo, če tudi zadnji od tod grem, pridem vendar pred domú, kot drugi.“ Gospodu učitelju se čudno zdi, kako bi bilo to mogoče; zato nalašč opazujejo in vidijo, da je Benedikt res bil prvi doma, čeravno mu je bilo dalje, kakor součencem. Kajti med potjo ni postajal, da bi se igral, marveč je lepo mirno hodil svojo pot. Ko se je to zgodilo, še ni bil prav sedem lét star; tem večja čast zanj, ker take otročiče rada zanima in moti igrača in vsaka reč.

To vam je bil tak učenec, da so njegov učitelj pred papeževu sodnijo očitno pričali, da med 2000 učenci, ktere so v teku več lét podučevali, niso poznali nobenega dečka, da bi bil tako vbogljiv, tako dober, tako ljubeznjiv. O kako lepo bi bilo, ko bi mogli enkrat pokazati vsi otroci tako spričevalo pred sodnjim stolom Božjim!

(Dalje sledi.)

Govor dr. A. Čebaška v katoliški družbi 16. srečana 1879.

(Konec.)

Ako je tako oživala pri nas katoliška zavednost, nam ne bo težko izverševati, kar pravila dalje terjajo: dolžnosti do cerkve, domovine in družine. Cerkev je naj večji delo božje na zemlji, pridobljena in posvečena s kervjo Sinu Božjega, postavljena v naše posvečenje in zveličanje, neomadežana nevesta Kristusova, naša mila duhovna mati. Kdo pa more biti neobčutljiv do lastne dobre matere? Kje je ljubezen, kot materna ljubezen? In glej, ravno katoliška cerkev je mati, ki nas je prerodila in sprejela pri sv. kerstu, nas spremlja kot viden angelj varh skozi vse življenje, uči, poterjuje, tolaži, zdravi, milo kliče in spremlja slehernega, bodi si ktereга stanú koli, prav do vrat večnosti ter ga tudi pozneje ne pozabi. Ali ne bomo take skerbne matere spoštovali, ljubili, ji pokoršine in hvaležnosti skazovali? Ali ne bomo kot dobri otroci radi njenih zapoved spolnovali, n. pr. zapovedane praznike, poste po njenem namenu v čast Božjo in svoje izveličanje obračali? Materna čast naj bo tudi naša čast, materna želja naša želja in naj bo poprej naša desnica pozabljena, in jezik nam obtiči ob nebesi, kakor da bi njo pozabili, nji nečast delali ali celó solze ji prizadevali. Da ne govorim posebej o dolžnostih do domovine, o katerih nam je naš Zveličar sam tako lep izgled dal, omenim le kratko še družino, kjer zamoremo vsi in vsak toliko pomagati k časni in večni sreči sebi in keršanskim družinam, ako skerbimo in pripomoremo, da se v naših družinah spet oživi prava pobožnost in strah božji, se ohrani lep mir in zastopnost, se razodeva prava ljubezen med višimi in podložni, da bodo vsi enega duha in serca; zlasti pa ako si z združeno močjo prizadevamo za dobro, keršansko izrejo otrok, ki se nikoli ne more dovelj priporočiti, ker je otrokom med vsimi naj potrebniša. Kaj bo vse drugo blago in premoženje pomagalo otrokom, ako se spridijo po sercu in na napčne pota zaidejo? Izreja pa ni le po vnanje olikana obnaša, to utegne biti le lepa krinka, pod katero pa tiči ostudna podoba; prava izreja in omika je v tem, da se po Jezusovem nauku notranje serce čisti vsih napčnih izrastkov in strasti, da se serce blaži po lepih čednostih, ponižnosti in čistosti, krotkosti in ljubezni. Naj udje katoliške družbe z vso močjo tako keršansko izrejo pospešujejo pri svojih družinah, in (ako mogoče) pri družih sirotah, ter si smejo biti svesti, da so s tem sebi in mladosti naj večji dobrote skazovali. Božji prijatelj otrok jim enkrat poreče tolažiljive besede: Kar ste storili kteremu naj manjših, ste meni storili.

Pomočke k temu blagemu namenu imenujejo naše „pravila“ med drugimi: Podučilne spise in bukve, ki se na svitlo dajó, razširjanje dobrih katoliških bukev iz lastne bukvarnice, govore in branja, ki se napravljajo v ta namen.

1. Kar zadeva podučne spise, že naša priljubljena „Danica“ toliko in tolikrat prinese v spodbudo katoliške zavesti, da vstreza tudi potrebam katoliškega društva. Razun tega je pa društvo že od začetka jelo izdajati posebne knjižice, po katerih je marsiktero dobro serno padlo v rable serca udov in tudi neudov. Že po prvi knjižici „Zlatomašnik Pij IX“, se je vnela večji ljubezen in vdanost do sv. Očeta; posebna knjižica o keršanski izreji je živo povdarjala in na serce pokladala to potrebo; v poslednjem času so jeli bolj pogosto izhajati „Glas katoliške družbe“, ki so nam med drugim mičnim in podučljivim prinesli dokaj spodbudljivega o ranjem papežu Piju IX in sedanjem Leonu XIII

in poslednjič tudi podučljivo povest o pomoči dušam v vicah, ker katoliška ljubezen nas tudi z njimi veže; skerbelo bo pa marno vodstvo, da se bodo ti „glas“ nadaljevali, in kolikor moč, potrebam in željam katoliške družbe vstrezali. Le željo moram izreči, da bi se vse take bukvice, ki stanejo dokaj denarja in truda, še bolj širile in pridno brale, ker nekterih leži še cele kupe na ponudbo. Le to bi vnelo pisatelje še bolj za nove spise, ko bi vedili, da ne bo v prahu ležalo, kar jih je dosti truda stalo.

2. Kar zadeva razširjenje dobrih bukev in časnikov, ima katoliško društvo precej veliko bukvarnico, iz ktere rada izposojuje zanesljivim udom dotične bukve, v katerih je obilno podučljivega in mičnega. Tudi novih dobrih časnikov in knjižic ima društvo na razpolago, domačih in v nemškem jeziku. Škoda bi bilo, ko bi vse to le na mizi se prašilo, ali v omarah ležalo; veliko bi pa koristilo za društveni namen, ako bi se pridno čitalo in rabilo. Dobri časniki in spisi bodo pa tudi posrednje koristili, ako spodrinejo in odstranijo toliko slabih časnikov in knjižic, ki se tako pogosto nahajajo po hišah in na javnih krajih, in le od tega životarijo, da Cerkev in katoličane obrekujejo in černijo; katoličani pa v svoji nespameti to lastno ogerjevanje drago plačujejo in v svojo škodo radi berejo; kajti tako zavžiti strup gotovo ni brez škode, in kako bo pomagalo zdravilo dobrih spisov, ako ga vniči strup slabih časnikov? Sej tudi zdravnik prepové škodljive jedi, da zdravilo kaj izdá. Proč tedaj z umazanimi listi, ki so hujši kot strup, in naj jih namestijo dobri katoliški časniki; to tirja namen naše družbe.

Med pomočki so imenovani tudi govori in branja, ki se imajo napravljati v ta namen. Perve čase naše družbe smo že imeli take govore in sicer ne brez uspeha. Ne bom preiskoval, zakaj so jenjali, le to naj povdarim, da je živa potreba jih vnovič začeti, ako hočemo, da bo naša družba boljše zadostovala svojemu blagemu pa obširnemu namenu. To bo priznal vsak, kdor le nekoliko pozná sedanji čas, njegove potrebe in njegov značaj. Preglejmo to nekoliko bolj natanko.

a) Svetne vednosti dan danes hitro napredujejo v različnem oziru, tudi mnogo koristijo v časno korist človeštva, kar je očitno, ako se le ozremo na tovarne, železnice in druge naprave. Pa ta napredek je večidel le enostranski, tvarinski; nasproti pa je dostikrat silna nevednost o verskih rečeh, ker marsikter sicer učen je iz vere že to pozabil, kar se je v otročjih letih učil, in pozneje v svoji domišljeni svetni učenosti ni maral za versko vednost; ta nevednost in nemarnost v verskih rečeh rodi dostikrat dvome v veri in pelje v nejevero, ker si misli: česar jaz ne vém, to ni res! Treba je tedaj več podučjenja v verskih resnicah; treba je vediti ne le kaj, ampak tudi zakaj verujemo, da bo vera tudi z umom strinjana (*rationabilis*), ter moramo vediti tudi odgovor dati zastran vere; in k temu utegnejo pomagati tudi govori o dotičnih predmetih.

b) Nova vednost in nje napredek pa tudi dostikrat nalašč prezira vero in katoliške vede, misleč, da vera zaderžuje napredek in se ne daje strinjati s sedanjo vednostjo, verne ljudi ceni za nevedneže ter zmišljuje vsaktere ugovore zoper vero, kakor bi se bili vera in vednost naravno nasproti. Treba je dokazati, da le napčna, enostranska vednost nasprotuje veri, prava vednost in nje napredek pa se z njo dobro vjema; pokazati se mora, da kakor ob vsih časih, tako je tudi zdaj prava bogoslovska vednost smožna ovreči vse prazne ugovore zoper vero. To bi dokazali primérni govori.

c) Skrivne družbe prostomavtarjev in slabi, zlasti judovski časniki širijo z vsimi, tudi lažnjivimi pomočki svoje peklenke načela ter naravnost in posrednje pod-

kopujejo katoliško vero in ji pogin ter konec napovedujejo; tudi naravnost s sovraštvom jo strastno napadajo po spisih in zborih, kakr n. pr. so klicali že v preteklem stoletju na Francoskem zoper vero, tako je klical pred kratkim v Belgijakem zboru neki Jottrandes, da vera se mora zatreti.

d) Sad tega brezverstva je čedalje bolj očitno, pa tudi strašen. Tako imenovano očitno mnenje je katoliški veri skozi in skozi nasprotno, tako, da bi v gosposki družini človek verakih reči skorej v misel ne smel vzeti, brez nevarnosti, da utegne biti sasmehovan, ali za preprenapeteža veljati; vero hočejo imeti le ko zasebno reč, brez vpliva v očitno življenje, ter da naj si jo vsak le po svoji misli in potrebi vravná, kakor se mu poljubi! In vendar je vera taka zadeva, da se mora sleherni vstopiti na eno stran, ter ne more in ne smé nihče neodločen biti („kdor ni z menoj, je zoper mene“). Ali ni tedaj treba, da tudi v naši družbi zoper tako napéno očitno mnenje svoj glas povzdignemo in pokažemo, da še nismo vsi kolén pripogovali pred tem malikom (očitnega menja), da še vedno krepko in odločno z nekdanjim Matatijem kličemo: Ako bi tudi vsi postavo zapustili, jaz in moja hiša ji zvesti ostanemo. — K temu pride še vedno večí razuzdanost, ki se širi po mestih in po kmetih, pogostni samomori, poboji, gerda pijanost in surovost, grozno spridena mladost, in to se kot dušna kuga hudo razširja ter bo večí hudega storilo, kakor telesna kuga, ktere se že od daleč toliko bojimo in branimo. Spoznati moramo: Človeški rod je bolan, močno bolan, za smert bolan; povsod vlade in zbori zdravil iščejo ter pomoči, le tam ne, kjer je edino zdatno zdravilo, edino prava pomoč: v katoliški veri in cerkvi. Ni še moči zgubila božja reanica, ne opešala, ne se zastarala vedno neomadežana Kristusova nevesta, ki je vedno terden steber in podlaga resnice, ona se vedno vojskuje zoper zmoto in pregreho in vedno veličastno zmaguje, tudi v viharji ne pogine ter se kot solnce po hudem vremenu le še lepše pokaže v svoji prečudni svetlobi, kakor luč na svečnik postavljena, ki vsim sveti in jih tudi ogréva. Če kdaj, je sedaj treba njene sv. resnice in njeno prečudno življenje bolj natanko spoznati, se svoje duhovne matere zoper toliko nasprotnikov prav po detinsko okleniti. K temu bi pomagali taki govori, pri kterih bi se govorilo o tehtnih vprašanjih katoliške vere in véde, kjer bi se potrebne reči pojasnovale, nasprotni ugovori overgli; pokazali bi se pri tem, da božje reanice ne premaga nobena laž, da je cerkev še vedno mati prave vednosti in reanične omike. S takimi govori bodemo začeli pri prvi priložnosti, ako se zbere toliko moških, da bo truda vredno govoriti.

Res, da s tem ne bomo presukali koleasa časa, pa se bomo saj obvarovali, da nas ne stare; res je, da si ne moremo v tem velikega vseha naenkrat obetati, zadovoljni bomo, ako malo zernje v dobro zemljo vsejemo, morebiti vendar le kalí in sad rodí. Le skusili bodemo se od ene strani braniti nasprotnih napadov, naj izhajajo iz nevednosti ali malopridnosti; od druge strani se bomo med seboj spodbudovali za katoliško vednost in zavest, zraven pa spoznali, da ne ta, ki sadi, je kaj, ampak On, ki dá rasti.

Tako smo ob kratkem vidili, kaj je namen katoliške družbe, kaki njeni pomočki: blag, visok je namen, izdatni, isverstni tudi pomočki; oboje meri le v večí čast Božjo in v našo dušno korist. Serčnost tedaj, predragi, spodbudujmo se med seboj za lepi namen in privabimo še drugih; poslužujmo se pridno raznih poštenih pripomočkov ter bodimo si svesti: blagoslov Božji bo snami, in vse kaj drugega bo dušni dobiček, kakor vsi današnji dobitki!

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Iz Ljubljane. (Dobrotniki hiralnice in ubožnice in Leon XIII.) Vodstvo že znanega početja za uboge in hromotne nam je poslalo prvi saznamek blagih dobrotnikov in dobrotnic, ki so kaj dali za dobitke; so namreč: Presvitli cesar Francišk Jozef in presvitla cesarica Elisabeta; — svitli nadvojvodi: Albreht, Karol Ljudovik, Rajner in svitla gospá vojvodnja Marija Terezija pl. Virtemberg. Dalje pp. nn. gg.: Ašaher goja.; Auerspergi: Antonija in Gabriela grofinji, Leon grof, Marijana, Sofija in Terezija grofinje; — dr. J. Bleiweisova soproga; — Coudenhove Henr. gr., prevzviš. vel. kapitar in vel. komtur nem. reda v Ljubljani; — Dominik zdr.; — Engelhofer, posestnik tov.; — Freiburger, klepáč; — Gudenau, bar.; — Hajdrih, gónja.; — Hauer, baronka; — Hilmajer, kan.; — pl. Infeld Ljudw., dunajski terg.; — Jeriha, spov. v Loki; — Jesenko gónja.; — Jirej gónja.; — dr. Keesbacher; — pl. Kallina, soproga dež. predsed.; — pl. Kalteneggerova soproga; — Krištofič, ministr. v št. Ožbaldu; — Kronbergerja prof. sopr.; — Lazarini, grofinja; — Levičnik, zupnik v Polji; — Leykam družba; — Lilienstein, baronka; — Lukman Drag., vodja; — Maršalek, Martinek in Meicer, gónje.; — Maček, zlatár; — Pfeifer, konc.; — Pirnat, posesta.; — dr. Poklukar, posestnik; — Radič, adv. vdova; — Reichl, ključavn. v Gradcu; — Roche, baronka; — Rozman, verozn. uč.; — Samasa Alb., zvonar; — Schneid R., c. kr. dvorni tajn.; — Schulz gónja., učit.; — Tavčar Kar. in sopr.; — Urh, kan.; — Uršul. samostan v Loki; — Volc, stolni dekan; — Zamejc, prof. Zraven teh še mnogi, ki želé neimenovani ostati.

Vsi izdelki in razne robe so razstavljene na ogled v hiralnici sv. Jožefa. Vstop je 5 soldov, ali pa se kupi ena srečka.

Naj pristavimo še, kako se bo srečkanje veršilo velikonočni terek. Potegnila se bo vselej najprvo versta (serija), in potem k vsaki versti štiri številke srečk, kterih prva bo vselej imela večí dobiček. — Kaže zdaj tako, da bo napravi s tem precej pomagano, ker od 100.000 srečk je prodanih že 80.000. Čisti dobiček utegne biti 20.000 gl., s čimur bi se dolgovi poplačali, in upati je potlej, da bodete obe napravi tem dalje ložej zadostovali svojim blagim namenom.

Prav veselo poslednjič je to, da so sv. Oče Leon XIII z radostjo zaslišali naznanilo o vstanovi hiralnice in ubožnice v Ljubljani, in vsem dobrotnikom teh naprav so podelili apostoljski blagoslov.

Iz Radolice 17. sušca mestno županstvo piše vredništvu, da: „zadnje tri pustne dneve ni bila med službo Božjo nikjer v nobeni gostilnici godba; tudi druge čase se to še ni zgodilo“, ter razodeva nejevoljo nad dopisom 25. sveč. v „Dan.“. — Pripis še pristavlja: „da kerčmarjem in godcem je bilo že nekterikrat resno naznanjeno, godbo še le po cerkvenem opraviu začeti.“

Na pripombo: „Wie geht es aber in Rom zu?“... bodi rečeno: da Cerkev ne more za to, kar se pod „liberalno laško vlado“ v Rimu godí, pa tudi sploh za zlorabe in napake ne, kterih nikoli ne poterjuje, če jih tudi vselej odpraviti ne more.

Z Dobovca, 15. sušca. (Pogoriše.) V ponedeljek, 10. t. m., je v Ključevici, pod Kumom, ogenj vse imetje neke vdove pokončal. Ni ji drugega ostalo, kakor ž nepreskerbljena otroka in zaupanje na Boga in usmiljene ljudi. Tudi vsa živina in žival je v ognju konec storila. Čisto ob vse je vdova. Zato namesto nje prosim, naj bi se ta ali uni spomnil te nesrečne žene in njenih

otrók. O koliko pogorelcem se je po tej poti že pomagalo! Ker tudi savarovana ni bila, je še toliko nesrečniši. Prepričan sem, da bo sl. vredništvo rado mile darove sprejemalo. (Kakor vselej. Vr.) Slovenci pa pomagajte zares nesrečni vdovi, in tudi Vam bo Gospod pomagal ob hudem dnevu.

Lovro Bergant, župnik.

Iz pastirakega lista milgosp. Teržaške-Koparskega škofa. (*Posvečevanje nedelj. Pomanjkanje duhovnov. Mladeniško semenišče.* [Konec.]) Gospodovi prazniki so vernim ne le dnevi počitka, ampak tudi dnevi veselja. To sam Bog hoče, ker je blagoslovil saboto ali dan počitka. In prav je, da se veselimo ravno te dni, v katerih je Bog na nas rassul iz polnih rok neprecenljivih milost in darov svojega neizmernega usmiljenja, da se veselimo dni, ki nas spominjajo visokih skrivnost naše vere. Ali, preljubi moji, naše veselje mora biti sveto in mora izvirati od Boga: „veselimo se vselej, ali veselimo se v Bogu, krotkost naša naj bode znana vsim ljudem“ (Filip. 4. 4, 5.), čisto in nedolžno naj bode naše veselje, da ga bomo uživali tudi v večnosti. Gospodovi dnevi naj bodo nam dnevi dušnega in telesnega ozdravljenja in kreposti, ali ozdravljati in krepiti moramo se spodobno in nedolžno, da nam bode na korist za dušo in telo. Vsako kratkočasje, ki je protivno svetosti Bogu posvečenih praznikov; vsako veselje, s katerim se žali vera in duhovni prid; vse, kar je čednosti in poštenosti nevarno, vse, kar bi bližnjega zamoglo motiti, ali mu kakor si bodi škodovati: vse to in tim enako je vselej grešno, ako pa se doprinaša v praznični dan, je dvakrat grešno, ker se ž njim zraven še oskrnujejo dnevi božji časti posvečeni. „Konec bom storil njihovim svečanostim“, žuga Bog nepokornim Izraelcem po preroku Ozeju, „konec bom storil njihovim godovom, njihovim mlajem, njihovim sabotom in vsim njihovim praznikom.“ (Ozea 2, 11.)

Sveto pismo pravi še, da je Bog posvetil sedmi dan. Prazniki niso tedaj za to odločeni, da bi mi o njih lenobo pasli in čas zgubljevali, kajti lenoba in nemarnost je mati vsake napake; ako bi mi v praznikih lenobo pasli, bi oni nam bili vir vsakega ostudnega zlega, ne pa božje milosti in vsega dobrega. Treba je tedaj, da si dobro zapomnimo, da so prazniki v to odločeni, da kristjan, oproščen vsake posvetne skerbi, vse svoje misli opira le na čast in slavo Božjo in na zveličanje svoje duše: da se oslobodi posvetnega dela Marte in se z Marijo Magdaleno vsede k nogam Jezusa Kristusa ter posluša ali bebira besede večnega zveličanja; da premišlja čudeže svojega Zveličarja in Njega ponižno moli; da s Petrom objokuje svoje grehe in svojemu Odrešeniku zanaprej obeta terdno vero in gorečo ljubezen; da obhaja Njegovo skrivnostno večerjo ter se Mu pridruži v sveti daritvi in Mu prinese samega sebe v dar.

Opravilo pobožnega kristjana v praznični dan je opravilo angeljev, ki neprenehoma Boga hvalijo, Mu z veseljem služijo in nam ljubeznjivo na pomoč hité; tako se tudi pobožni kristjan prisadeva pomagati svojemu bližnjemu, si prizadeva, da bolj in bolj sveti luč njegovih duhovnih in telesnih del usmiljenja, da jih ljudje vidijo in hvalijo Očeta, ki je v nebesih. —

Ali, preljubi moji, kako posvečujejo mnogi današnji kristjani nedelje in zapovedane praznike? Ni treba, da vam to razlagam, sej je nam vsim znano v veliko našo žalost. — „Sin spoštuje očeta in hlapec svojega gospodarja. Ako sem jaz Oče, kje je moja čast? Ako sem jaz Gospodar, kje je strah pred menoj? Tako govori Gospod Bog“ (Malah. 1, 6.). O da, Gospod Bog in Oče, mnogi tvojih sinov in služabnikov ne posvečujejo več Tebi posvečenih dni: Tvoji prazniki so jim

dnevi nikdar nasitene lakomnosti, so jim dnevi, v katerih se šopirijo v svoji ošabnosti in nečimernosti, so jim dnevi nevarnega kratkočasje, nesramnega pijančevanja in vsake druge razuzdanosti. Gospod Bog, prosimo Te, vžgi v nas gorečnost za Tvojo čast in slavo, da bomo zana-prej popolnoma posvečevali dneve, ki so odločeni za Tvojo čast in da bomo čez vse tudi se prizadevali, da jih posvečujejo oni, ki so naši skerbi izročeni: „Da bode Bog po vsih rečéh češčen po Jezusu Kristusu, kteremu bodi čast in gospodstvo na vekomaj. Amen.“ (I. Petr. 4, 11.)

V lanskem pastirskem listu za štiridesetdanski postni čas sem vam, preljubi bratje, naznanil veliko pomanjkanje mladenčev, ki bi se duhovskemu stanu posvetiti hoteli, in da že zdaj se v mnogih krajih ne more zadostiti potrebam vernega ljudstva. Rekel sem Vam, da naša škofija potrebuje vsako leto 50 (petdeset) bogoslovcev v semenišču, pa da namesto 50 bilo jih je leta 1873 le 20, leta 1874 le 18, leta 1875 le 13, leta 1876 le 11, leta 1877 le 9 in leta 1878 le 7, od katerih pa sta dva na koncu lanskega leta zapustila bogoslovje. Ko se je to žalostno stanje naše škofije razglasilo, zbrali so se neki velikodušni gospodje Teržani v odbor, poterjen tudi od vlade, z namenom, da nabirajo prostovoljne zneske v denarjih in darove, s katerimi bi se siromašni dobri dijaki podpirali, in ako bi le mogoče bilo, da se ustanovi mladeniško semenišče za gimnazijalce. V ravno ta namen se je vstanovila tudi bratovščina svete Družine: Jezusa, Marije in Jožefa, katero so poterdili sveti Oče Leon XIII. Udje te bogoljubne bratovščine podeljujejo vsako leto po mestih naj manj 1 gl., na deželi pa po 50 soldov. Dolžnost me veže zahvaliti se vsim dobrim dušam, ktere so pripomogle k temu bogoljubnemu delu, bodi si z darovi, molitvami ali kakor koli si bodi. Pri tej priložnosti pa se zopet obračam k vašim pobožnim srcem ter vas prosim, da še za naprej podpirate početo delo, katero, kadar se doverši, bode večni spominek vere in pobožnosti vernih naše škofije. Ko so se ravno počeli nabirati darovi za gori omenjeni namen, prišle so druge silne potrebe, ktere so od vas zahtevale hitro pomoč: akoravno pa mi je znano, da vam vedno dohajajo prošnje za podpore mnogoveratnih dobrotnih namenov, vendar sem primoran zopet poterkati na vrata vaših usmiljenih src. Za tako imenitno podvzetje, ki tirja veliko troškov, je treba, da se obilna množica združi, treba je poterpežljive stanovitnosti, treba je, da se ga vsaki po svoji moči vdeležuje do konca. Kar se je do zdaj nabralo, naložilo se je, da daje obresti, katerih en del se zopet k matici prišteva, drugi del pa se daje siromašnim in dobrim dijakom za podporo...

V preteklem letu je umerlo devet duhovnov, šest se jih je zavoljo starosti in bolehnosti v pokoj podalo, trije so prestopili v druge škofije, za duhovno pastirsko službo pa je bil posvečen samo eden; namesto petdeset bogoslovcev imamo to leto le štiri v semenišču. Glejte preljubi bratje, kako strašno propada duhovstvo, in koliko škode bode iz tega posamesnim vernim in vsemu ljudstvu! Terdno upam, predragi moji, da mi ne boste tudi zanaprej odrekli svoje pomoči za sidanje in vatanovljenje tako potrebnega mladeniškega semenišča, temveč da me boste radostno podpirali s svojimi darovi in s pobožno svojo molitvijo; da vam Bog v ta namen serca nagne in voljo poterdi, vam iz prave ljubezni dam svoj pastirski blagoslov: Milost Gospoda našega Jezusa Kristusa bodi z vsimi vami. Amen. (Tes. 3, 18.)

Valentin Jereb.

(Čertica njegovega življenja — drugim v posnemo.)

Gospodar vinograda je zopet poklical zvestega delavca na plačilo. 8. t. m. je po kratki bolezni oči zatisnil g. Valentin Jereb, kaplan v Loškem potoku. Ker imajo izgledi tako moč, da potegnejo tudi druge za seboj, naj bo življenje v Bogu zaspalega g. Valentina mladencem in mlademu duhovstvu v spodbudo.

G. Valentin Jereb je bil rojen v spodnji Besnici pod sv. Joštom na Gorenjskem 13. svečana 1850. Do veršil je toraj ravno 29. leto. Staršev ni bil posebno imovitih, pač pa pobožnih, kakor jih je veliko med našim priprostim kmetijskim ljudstvom. Nižje razrede je izdelal v bližnjem Kranju, latinske šole v Ljubljani. Akoravno ni prejel od Gospoda deset talentov, je pa zato s peterimi toliko bolj marljivo kupčeval, da je vsako leto z dobrim vspehom šolsko leto doveršil. Dostavil je s pridnostjo, kar mu je manjkalo po naravi: Upam, da je zaslišal besede: „Ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil!“ Vsem sošolcem je bil priljubljen zavoljo krotkega značaja. Razžaliti ni znal nobenega, in če mu je kdo kako zoperno rekel, ponagajal mu je le iz dobre volje, ker je poznal njegovo poterpežljivost. Od mladih lét je bil pobožen in posebno lepega obnašanja v cerkvi. *) Videl je ranjki Tine veliko slabih izgledov okoli sebe, ker ni imel te sreče, da bi bil sprejet v Alojsijeviše in obvarovan slabe tovaršije. Toda, akoravno popolnoma prost, se vendar ni slišalo o njem nikdar reči, ki bi bila omadeževala lepo njegovo življenje. Zato si ga pa tudi Gospod odbere v izvoljeno posodo, pokliče ga v svojo službo, dá ga služabnika sveti Cerkvi, prižgè ko svetilnico vernemu ljudstvu. Ranjki Tine prav nič ni pomišljeval, ktero pot bi nastopil po doveršeni gimnaziji; dobri Pastir sam mu je bil odkazal pot v svetišče. V bogoslovju se je pripravljaval z vso marljivostjo za vzvišeni stan. Mašnik je bil posvečen sato že o koncu 3. bogoslovskega leta 1874. Dosegel je stan, kterege se je sicer nevrednega čutil, pa mu je vendar po izgledu svojega patrona sv. mašnika Valentina čast delal. Novo mašo je pél v nunski cerkvi v Ljubljani. Kot „prezbiter“ je kazal posebno občutno vést, zraven pa in stresal sitnosti, ker prava pobožnost se ne povzdiguje nad druge. Rad je prebiral dobre bogoslovske knjige in pridno izdeloval cerkvene govore za izhode, kakor jih imajo pogosto prezbiteri. Pri vsaki dražbi knjig je bil ranjki Tine eden prvih, ter si je nakupil mnogo dobrega blaga. Kjer je videl zraven pisateljevega imena čerki S. J., — taka knjiga je morala biti njegova.

Tako mu pretèče v tihoti in v molitvi zadnje leto v bogoslovju. In kdo izmed gorečih bogoslovcev ne čaka že s kopernenjem časa, da stopi med svet delat za čast Božjo in izveličanje bližnjega? S takim veseljem stopi tudi g. Tine v pastirstvo. Kimovca 1875, predno nastopiva svoji službi, grova še na svete Višarje. Tine je tukaj s posebno pobožnostjo molil, kakor bi bil vedel, da vidi prvič in zadnjič premilo podobo Gospé, na Višarskih višavah kraljujoče. Ko pride domú, ga čaka dekrét v Drago. Ni se ga prostrašil, ker ni gledal na drugo, kakor da bi mogel s pridom podpirati g. župnika, kteremu je bil dán za duhovnega pomočnika. Tode, ko je bil tukaj samo nekako leto in dan, ga prestavijo za kaplana v bližnji Loški potok. Zadnjič sva se videla lansko jesen pri Mariji-pomagaj na Brezjah. Pisal mi

*) To se ne more reči o vseh dijakih, če se spominjamo študentovske maše v Šenklašču.

je v Teržič, naj ga na Brezjah pričakujem. Tudi tukaj se je nekako težko poslovil od premilostne Matere. „Ecce, Mater sacerdotum!“ zdihe pri poslovu. Zdaj jo gleda v nebesih.

Pravil mi je takrat, da je rad v Loškem potoku. Vesél sem bil, da je zadovoljen. Zato mu je bil tudi tukaj prostor pripravljen do vstajenja. Umerl je kot vojšak na bojnem polju, v spolnovanju svoje dolžnosti. Prehladil se je bil pri nekem obhajilu in v osmih dneh je zaspal v Gospodu, kot dar svojega poklica. V Loškem potoku počiva zdaj „medius pastor inter oves“. Sošolci, ki so ga vsi iz serca ljubili, mu bodo postavili dostojen spominek.

Oh, predragi Tine, kdo bi si bil mislil, da bo tako naglo dozorel cvét tvoje starosti in da ti bomo pisali nagrobnico, ko si komaj začel pastirovati? Solze mi hočejo kapati na list, ker vidim zapert grob za teboj. Toda pri tem vendar ne pozabim tolažila, ki je shranjeno v knjigi modrosti: „Pravični bo v miru počival, naj ga smert še tako zgodaj odvzame. Bogu je dopadel, zato ga je izmed grešnikov uzet.“ In pri ti tolažbi, ljubi Tine, gledam vesel kakor v lepo solnce, ki v božji gnadi zahaja, v tvoje življenje nazaj in terdno upam, da si prejel krono pravice od Gospoda! J. L.

Razgled po svetu.

Lahi so zmirom nezadovoljni. Zadnje leta so vedno godernjali, da je na Laškem preveč samostanov in preveč redovnikov. Dokler vlada tistih ne odpravi, so rekli liberaluhi, ne more Italija postati „blažena“. Zdaj so odpravili silo samostanov, redovnikov in redovnic iz njih pregnali. Ali so mar zdaj zadovoljni, ali je Italija „blažena“, ker so se spolnile njih želje? Kaj še! Zdaj pojejo pa drugo pesem, namreč namesto preveč pa vpijejo premalo; zdaj interpelirajo vlado, da je na Laškem premalo žendarjev in premalo jetnišnic. Negotovost in nevarnost napreduje tako, da si človek ni svest življenja in premoženja ne domá ne sunaj. Vsako leto potrosi Italija nad 70 milijonov lir za vzdržanje policije in žendarjev; pa vse to nič ne izdá; tatje so tako prederzni, da so nedavno ukradli 25 tisoč lir iz sodnijske blagajnice. Ako sodnija ne more lastnega premoženja obvarovati pred tatovi, kako bo mogla druge braniti tolovajskih napadov? Menihi so govorili na vést in na serce, so z molitvijo in z lepim zgledom ljudi spodbujali k čednostim; več sločinatev je en sam redovnik odvernil s svojim duhovnim orožjem, kakor premore to storiti 100 žendarjev s svojim jeklenim orožjem. Ker niso hotli terpeti redovnikov, naj imajo tolovaje, in čez mero veliko žendarjev.

Švicarji so se naveličali „kulturkampfa“, zato ker se jim zdi vendar predrag in jim od druge strani ne obrodi nobene koristi. Staro-katoličanske bogoslovske šole, ktere štejejo samo 13 učencev, stanejo deželo 50 tisoč frankov, in vse te šole s svojimi profesorji, bogoslovci in laži-duhovni so brez kacega prida za deželo, temuč pačijo čednost in spodobnost. Zato so začeli tudi zmoteni popušati omenjene krive preroke in njih krivo-verstvo, ter se zopet oklepati pregnanih katoliških duhovnov in se spreobračati h katoliški veri.

V čemur kdo greši.. Povračanje rudečkarjev iz pregnanstva na Francoskem dela strah v Berlinu. Govori se že o skupljevanji vojenstev na Nemškem. Bismark je toliko bolj nasajen zoper svoje lastne izgojence „liberalce“, kolikor huje mu le-ti nagajajo. V državnem zboru sta si Bismark in pa Lasker, vodnik narodno-

liberalcev, o vsaki priliki v laséh. Eden nemških rudeč-karskih glavarjev, ki je pobegnil v novi Jork, v Ameriko, kakor se pripoveduje, je Bizmarku kaj hudo pismo pisal in zažugal, da se bode na Nemškem storilo konec Bizmarkovemu despotizmu, in da se prične delo že tekoče leto!... Ali ni tu očitno, kako rogovilstvo žre svoje lastne otroke? Na Laškem, Španjskem, Nemškem se je rogovililo od vladne strani zoper Cerkev in ljudstvo: in povsod se godé napadi na naj više osebstva. Rusija je grozno grešila zoper Kristusovo Cerkev: in kako strašne reči so jeli počenjati „nihilisti“. Ravno zopet poročajo iz Petragrada, da so „brezverci“ (nihilisti) ubili nekega žandarskega pobočnika. Na Pruskem se huče začeti že krusiti tako preslavljana nemška edinstvo; govori se namreč v Berlinu o nekaki samovpravi za Alzacijo Loreno. — O Mladolaškem pravi sam Kvintino Sella: „Žalosten je občutek, ki budi prerovni pogled sedanje laške vlade v tistih, ki so vidili boljše čase.“ Te besede je pisal 7. sušca 1879 tisti Sella, ki je pred 8 leti s topovi rogovilstvo pripeljal v Rim, potem ko se je poprej privérjal, da bo rabil moralčne (duhovne) pomočke.

Cvet in sad zveste molitve.

Prošnje.

Vdova z več otroci se serčno priporoča v bratovske molitve N. lj. G. in sv. Jožefa za pomoč v mnogih nadlogah in za voljno poterpljenje. Uslišanje se bo v v hvalo naznanilo. — Hudo skušana in obupljiva oseba prosi molitve za-se! — Mož iz Doba v nevarni boleznij je goreče priporočen v brat. molitve. — Starši bolnega sina in bolno hčerko priporočajo v bratovske molitve za zadobljenje zdravja; ako bota uslišana, se bo to očitno v „Dan.“ razglasilo. — Enako mož priporočuje že kakih 10 mesecev bolno ženo. — Ženska, že čez leto in dan bolna, je živo priporočena v bratovsko molitev. — Sestra serčno priporoča svojega brata za spreobrnjenje in pravo keršansko življenje. — Enako je oče, bolan v nogah, prav goreče priporočen. — Duhovna družba se priporoča za odvernjenje nezgód in za dar prave gorečnosti. Zahvala se očitno po „Danici“ razglasí, ako bo prošnja uslišana.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec sušec 1879.

I. Glavni nameni: Ljubezen do Jezusa na križu.

II. Posebni nameni:

25. sušca. Marijino oznanjenje. Priporoč.: Marijanski redovi in bratovšine. Poravnanje neke hude priteznosti. Duh pravičnosti.

26. Sv. Ljudger, škof v Monastiru l. 809. Pripor.: Poravnanje nemških homatij in ponižanje ondotnih sovražnikov sv. Cerkve. Spreobrnjenje posvetnjakov na Slovenskem. Sad sv. leta.

27. Sv. Rupert, apostelj bavarski, škof v Solnogradu, † 718. Priporoč.: Cerkev na Parskem. Obupljivi in maloserčni. Terdovratni za spreobrnjenje v sv. letu.

28. Spomin presv. Kervi N. G. J. Kr. Priporoč.: Potolaženje spokornikov. Očiščenje in rešenje duš iz vic. Bolniki in umirajoči.

29. Sv. Ciril, dijakon in mučenec v času cesarja Julijana odpadnika. Priporoč.: Mlačni in odpadniki za spreobrnjenje. Bolehavi, birajoči in zapušeni. Obvarovanje nedolžnosti pri otrocih in mladini.

30. V. nedelja v postu, imenovana „tiba“; v znamenje žalovanja se podobe zagernejo in ostanejo tako do velike sobote. Evang.: Judje hočejo Jezusa kamnjati (Jan. 8.). Sv. Amadej IX, Savojski vojvoda, † l. 1472. Prip.: Cerkev na Laškem. Očiščenje vernikov za Veliko noč. Več šolskih mladenčev za obvarovanje stanú milosti Božje.

31. Sv. Viljem, vojak l. 1145. Priporoč.: Dobra velikonočna spoved, zlasti pri vojaki in mladini, posebno tudi šolski. Cerkev na Jutrovem, posebej na Afganistanskem.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. *Godovanje v uršulinskem samostanu.* Gospodične notranje šole so 19. sušca častito prednico gospo M. Jozefo razveselile s predstavo cele zgodovine častiljive M. Marije Jezusovega včlovečenja, kako se je bila preselila z več sestrami v Kanado (v Ameriko) in je bila v Kvebeku prva prednica uršulinskega samostana, kjer je v slabo svetosti umerla in je bila od Pija IX med „častiljive“ prišteta, kar je „Dan.“ pred nekaj časom obširniše naznalovala. Kako ginljiva in podučljiva je bila dolga igra in kako izverstno so gospodičine svoje naloge zverševale, to je treba le viditi. Predstavo so ob koncu venčale žive podobe Pija IX, sv. Uršule, omenjene služabnice Božje i. d. v nebeški častiljivosti. Omeniti moramo, da pred začetkom predstave je več gospodičin ljubljani prednici srečo zapored vošilo v peterih jezikih, namreč: v nemškem, francoskem, laškem, slovenskem in hervaškem jeziku. Vtja te dogodbe se gotovo nikoli ne bo zgubil iz serc mladine, ktere je bilo pričujoče natlačena dvorana. To je nov dokaz, kako prelépo in koristno čast. gospe Uršularice mladino odgojajo.

Premilostni knez in škof so 19. sveč. za vso škofijo srečo vošili sv. Očetu za njih slavno obletnico, in še tisti dan so dobili odgovor od sv. Očeta in njih blagoslov za vse vernike.

Za sv. leto. Po določilu od 28. sveč. iz Rima se zamore post sv. leta opraviti tudi v 40danskem postu, zunaj petkov in sadnjih 3 dni vel. tedna; po vel. noči pa vse dni zunaj bink. sabote. Mora pa biti post v ostrem pomenu brez vsega mesnega in s priterganjem. Kteri cerkve obiskujejo v procesiji z g. fajmoštrom ali njegovim namestnikom, zadostuje enkratno obiskanje treh cerkev, dvakratno obiskanje dveh, in trikratno obiskanje ene cerkve. — Vediti je, da ena sama spoved in Ouhajilo ni zadosti za velikonočno dolžnost in za sv. leto. — Poslednjič je naznanjena še posebna dobrota, da odpustki sv. leta se lahko dobé tolikrat, kolikorkrat kdo vse predpisane reči opravi; posebne in viši spovednikom podeljene oblasti pa veljajo le po enkrat za vsacega vernika, t. j. prvi pot.

Določila zbora ss. Obredov. Škofijski list št. 3 je to-le naznanil: Iz Melina je bilo zboru ss. obredov zastavljeno vprašanje: An commemoratio omnium Apostolorum die 29. Junii et omnium Martyrum die 26. Decembris indulta sit facienda immediate post orationem festi diei vel suo loco, v. gr. post Dominicæ commemorationem, si occurrat die 29. Junii, et octavae Nativitatis die 26. Decembris. S. R. C. je 31. vel. serpana 1867 določila: Negative ad primam partem, affirmative ad secundam. Atque ita rescripsit, et servari mandavit. — Valed tega dozdej neznanega določila se za l. 1879 v „Direktorii“ mora naslednje premeniti: 28. rožnika tako-le: Vesp. de seq., com. Dom. et Oo. Ss. App. tant.;

— 29. rožn.: 9. L. et com. Dom. atq. Oo. Sa. App. in L. et M. — In 2. Vesp. com. Dom. et Oo. Ss. App. tant.; — in 26. grud.: com. Oct. Nat. et Oo. Sa. Mm. in L. et M. — Vesp. de Nat. a cap. de S. Stephano, com. seq., Oct. Nat. et Oo. Mm.

Sveto leto s pripravnimi molitvami. Teh knjižic, izdelanih od škofa dr. Zvergerja in na svitlo danih od takratnega stolnega dekana gosp. Jožefa Zupana, je še nekaj in dobivajo se po 6 kr. pri Šverljugu. Tedaj po njih!

Ako kak naročnik, ki ima n. pr. „Danico“ naročeno, umerje, pravica zahteva, da naj list jemljó rajčega svojci, naj povedó, kam naj se pošilja, dokler je plačan; ne pa da bi ga pošte nazaj pošiljale, kar se večkrat zgodi. Naj pa tudi ne pozabijo naročniki, da za prenarejo in novi natis napisa, kar se prav velikrat zgodi, n. pr. o preselitvah naročnikov, je treba plačati 15. kr.

Prelep ornat z mašnim plajšem, s 4 leviti in večerničnim plajšem ter z vso pripravo, se vidi v štacuni pri gospej Hofbauerovi. Naprava je po večem iz zapuščine dobrotnih serc, odmenjena za Ternovsko cerkev.

Poterdilo. Za „djanje sv. Detinstva“ (v prid reševanja in odgoje poganskih od staršev zaverženih otročičev) smo od čast. vredništva „Zgod. Danice“ v Ljubljani hvaležno prejeli sto štiri in trideset gl. in 60 sl., kar s tim lističem poterjamo.

V Solnogradu, 13. sušca 1879.

Za „djanje sv. Detinstva“:

P. Edmund Hager, l. r.

Odpustek od papeža. Sv. Oče Leon XIII s apostoljakim pismom (Breve) 10. kim. 1878 podelijo po 300 dni odpustka vsim vernikom za vsaki pot, kadar kdo saj s skesanim srcem izreče naslednjo kratko molitvico:

„Bodi hvaljeno sveto neomadežano in prečisto Spočetje blažene Marije Device, Božje Matere!“

Ta odpustek veljá za vselej in zamore se darovati tudi za duše v vicah.

Med blažene. Sv. Oče so dopustili, naj se smé pričeti preiskava, da bi se med blažene in med svetnike prišteli častitljivi služabniki Božji iz Francoskega: Mons. Štefan Teodor Guenot, iz bezansonske škofije, ki je 14. listopada 1861 umerl v ječi v Kočinčini; — Peter Francišk Néron, iz škofije št. Klavdija, ubit v Tonkinu iz vérskega sovraštva 3. listop. 1861; — Janes Bogoljub Venard, iz škofije poitierske, ob glavo djan na Anamskem 2. sveč. 1861; — in Janes Peter Néel, iz lijonske škofije, mučen v Kini 18. sveč. 1862.

Grozovito strahovana nepokoršina. V Lavelli, Terbiškem (Treviso) okraju na gorjem Laškem, je bil 20leten mladeneč obljubil tovaršem, da se bo o svojem času na odločenem mestu znašel zarad nočnega streljanja na race. Oče njegov pa tega ni hotel. Sin ga hoče prekaniti. Ob določeni uri hoče skrivaj spustiti skoz okno puško na tla, potem pa iti iz hiše, češ, da oče ne bo mislil na lov, ker ne bo imel puške seboj. Priveže tedaj puško na motoz in z votlino ceví nakviško obrnjeno jo spuša na tla, in je daleč naprej naslonjen ter gleda za puško. V sredi višine se puška zasučé, udari s petelinom ob steno, se sproži, in nesrečni mladeneč telebi na tla z razbito čepino. Strel je udaril skoz obličje v glavo in možgani so se na kviško razkropili. Revez ni mislil na to, da je puška nabita in petelin napét.

Poslednje novice. Ker je Srbija naznanila, da je voljna zverševati versko ravnopravnost, je Nemčija privo-

lila samostojnost Srbije in odpravila v Belgrad svojega poslanca, g. Bray-a. — V dopolnovanih volitvah na Fuldenskem (Hasijsko-Nasovsko) je kakor enoglasno izvoljen v nemški derž. zbor katoliški kandidat Droste Vischering. — Novolaška sreča: V Viterbu so une dni 4 potepuhi vjeli nekega pospoda Maioli-a, in družina jim je morala plačati 4000 lir, da so ga spustili. Tacih hudodelstev je na mladolaškem veliko, odkar je vlada sama začela svobodo in pravico teptati. — Francoski dnevnik poročajo, da obravnave med Vatikanom in Nemčijo so se zopet pričele na podlagi točk, ki so bile postavljene od kardinala državnega tajnika. — Tudi naznanjajo, da obravnave med Vatikanom in Rusijo so dozorele do tega, da bode zopet vstanovljen ruski opravnik pri sv. Sedežu za vravnanje zadev sv. cerkve na Poljskem.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Cerkevno vmestena sta čč. gg.: Jan. Parapat za Zagradec 20. sveč. in Vinc. Polaj za Lipoglav. Čerkuška duhovnija je razpisana 18. sveč.

V Terzaški škofiji: Razpisane so do 30. mal. travna sledeče duhovnije: 1. Berdo, 2. Grisignana, 3. Hum (Colmo), 4. Karkavice, 5. Katinara, 6. Kerbune, 7. Klana, 8. Mune, 9. Repentabor, 10. S. Ivanac. — Sv. Birma bode mesca maja in junija v dekanijah: Buzet, Keršan in Pičan.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Anton Merkuš je presentiran za faro v Žetalih, in č. g. Anton Sijanec postal je provizor v Kamci. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Janes Ev. Simonič v Ljutomer za I.; Franc Pignar v Jarenino, in Jakob Pečnik za I. v Slivnico pri Mariboru. — Umerl je č. g. Štefan Pernavsel, župnik v Kamci pri Mariboru, 15. t. m. R. I. P. — Kamška fara je do 28. mal. travna t. l. razpisana.

Dobrotni darovi.

Za spominek † župnika Aleša Jerala: Preč. gosp. dek. Jan. Oblak 2 gl. — Č. g. J. Zdražba 1 gl. — Č. g. Balt. Bartol 2 gl.

Za poškodovane s povodnijo na Notranjskem: S Pr. 2 gl. — Ternovska predmestna fara 5 gl. in 1 sreb. dvajs.

Za milg. škofa v Serajevem, ali kjer je naj večí potreba v Bosni, je daroval č. g. Balt. Bartol lep rudeč mašni plajš, s pristavkom, da se daritelj priporoča v pobožno molitev.

Za katoličanstvo in katoličane v Bosni: Nabira iz fare na Dovjem 5 gl. — Neimen. 20 sl.

Za sv. Očeta: Neimenov. 30 sl. s prošnjo sv. blagoslova za zadnjo uro. — Več oséb 1 gl. sr. — Iz Križ pri Terž. po č. g. fajm. 6 gl. 50 sl. s prošnjo sv. blagoslova za-se in za vernike.

Za afrikanski misijon: L. Cotelj 2 gl. 10 kr. — Neimen. 50 sl.

Za sv. Detinstvo: Brat in sestra S. 50 sl.

Za bratovšino sv. Leopolda: Neimen. 50 sl.

Pogovori s gg. dopisovalci.

M. Trob. v Vab.: Pismo s menjico je došlo 17. sušca. Skusilo se bode Vam postreči, kar se bo moglo. — G. L—r: Posebno vstregli. — G. K—a: Perdona! Bila je pomota, ker v naglici je oko šinilo le samo na besedo „B—ca“; pride najprej ko moč. —